

3. Дискримінація: що це таке, яка буває та як ненароком ти порушуєш права людей поруч. URL: <http://surl.li/ltsxl>.

4. 45 % українців вважають, що найбільше в Україні дискримінують за ознакою мови – опитування. URL: <http://surl.li/saeqr>.

5. Дискримінація на роботі: НААУ підготувала дайджест практики Європейського суду з прав людини. URL: <http://surl.li/safgz>.

Кикоть П. В.,
кандидат юридичних наук, доцент,
професор кафедри приватного права,
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ПРОЦЕДУРИ БАНКРУТСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

На сьогоднішній день продовжуються дії правового режиму воєнного стану на всій території України через повномасштабне вторгнення російської федерації, що спричинило чималі випробування, як для фізичних осіб, так і для функціонування бізнесу: втрата логістичних ланцюгів, ринків збуту, унеможливлення продовження роботи через окупацію та обстріли - ці чинники призводить до високої ймовірності дефолту багатьох підприємств України за своїми зобов'язаннями.

Актуальність обраної теми дослідження полягає в тому, що за період повномасштабного вторгнення, навіть на самому його початку, наша судова система показала, що може функціонувати навіть за таких складних умов. Зокрема, Міністерство юстиції України (надалі-Мін`юст) досить миттєво відреагувало на воєнні реалії та скасувало планові перевірки арбітражних керуючих. Також, було відтерміновано подачу обов'язкової звітності, чим регулятор послабив контроль за діяльністю арбітражних керуючих з боку

Мін'юсту.[7] Також, варто додати, що зменшилась сама кількість справ про банкрутство - яскравий показник, як кредитори і боржники з розумінням ставляться до збереження бізнесу кожного з них.

Переважає більшість людей сприймають поняття та процедуру банкрутства досить категорично та недостатньо повно: це не про продаж всього майна одразу чи повне припинення господарської діяльності. Варто звернути увагу на це, спираючись на механізми, що закріплені в нормах Кодексу України з питань банкрутства (надалі-КУзПБ), які навпаки працюють, по суті, для відновлення платоспроможності, проте можливість до цього відкривається з відкриттям справи про банкрутство. Особливо це стало зрозуміліше з початком повномасштабної війни, оскільки перепони у вигляді окупації, розбомблених виробництв, втрата майна тощо призвели до поступового чи, у деяких випадках, різкого унеможливлення виконувати свої зобов'язання, і саме процедура банкрутства підкреслила свою значущість, як елемента відновлення платоспроможності або поступового та законного виходу з бізнесу боржника, що, власне, і забезпечує повернення боргів кредиторам. Тому, у випадку загрози чи настання несплатоспроможності потрібно звернутись до суду із власною заявою про банкрутство, оскільки невиконання такого обов'язку є підставою для притягнення керівника боржника до солідарної відповідальності перед кредиторами. Перевагами ініціювання справи про банкрутство для боржника є те, що після порушення справи про банкрутство, суд вводить мораторій на задоволення грошових вимог, що виникли до відкриття справи.

В свою чергу, суддя Касаційного господарського суду Верховного Суду України Олег Васьковський, зазначив, під час виступу на VIII Форумі із реструктуризації та банкрутства, і наголосив на важливості питань усунення недоліків та дотримання строків в умовах військової агресії російської федерації проти України; продовження строку досудової санації у зв'язку з наявністю бойових дій та введенням воєнного стану; оплата послуг ліквідатора за наявності майна та перебування боржника на окупованій

території; включення до ліквідаційної маси окремих видів майна; інвентаризація майна, розташованого на території проведення антитерористичної операції; примусове вилучення в Україні об'єктів права власності російської федерації та її резидентів; відповідальність окремих юридичних осіб (АТ «Укрзалізниця», підприємств «Укроборонпрому» тощо). Підкреслив важливість виконання та застосування механізму, який передбачений постановою КМУ від 3 березня 2022 року № 187 «Про забезпечення захисту національних інтересів за майбутніми позовами держави Україна у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації» [5]. В той же час, суддя Касаційного господарського суду Верховного Суду України Олександр Банасько зазначив, що судова практика засвідчила недостатню якість нормативного регулювання процедур відновлення платоспроможності фізичної особи, зокрема переходу від однієї процедури до іншої. Наприклад, перш ніж перейти до процедури погашення боргів, упродовж трьох місяців боржнику потрібно розробити та подати на затвердження план реструктуризації. Цей етап є обов'язковим. Під час розгляду справ із подібною проблематикою правозастосування Верховний Суд застосовував телеологічне тлумачення відповідних норм, звертаючись при цьому до Пояснювальної записки до проєкту КУзПБ.[4]

Так, у червні 2022 року, групою депутатів Верховної Ради України було зареєстровано законопроект «Про внесення змін до Кодексу України з процедур банкрутства щодо застосування процедур банкрутства у період дії воєнного стану», що має на меті спрощення доступу до процедур банкрутств і підвищення ефективності їх застосування в умовах воєнного та післявоєнного стану [3]. Наприклад, у випадку, що проведення бойових дій призвело до неплатоспроможності боржника, справу про банкрутство може бути відкрито за його заявою без авансування винагороди арбітражному керуючому на депозитний рахунок суду, передбаченої Відповідно, в такому разі до заяви про відкриття справи про банкрутство (неплатоспроможність) додається копія укладеної боржником угоди з обраним ним арбітражним керуючим про

виконання арбітражним керуючим повноважень у справі про банкрутство до її закриття з оплатою винагороди на умовах, визначених цією угодою. Також пропонується передбачити можливість проведення зборів та комітету кредиторів дистанційно в режимі відеоконференції; не застосувати відповідальність, передбачену ч. 6 ст. 34 КУзПБ, за несвоєчасне звернення органів управління до господарського суду із заявою про відкриття провадження у справі про банкрутство.

Один з найгучніших за останній час законопроектів №8231 про внесення змін до Кодексу України з процедур банкрутства щодо недопущення зловживань у сфері банкрутства на період воєнного стану фактично стає на захист боржника, при цьому це може притягнути за собою подальшу несплатоспроможність не тільки боржників, а й кредиторів. Варто зрозуміти, що це максимально гірко відіграється на нашій економіці, і не варто забувати, що нас чекає ще повоєнне відновлення економіки та держави в цілому, яке може бути ускладнене за відсутності рівності і невторчання держави в ринкові механізми.

Проаналізувавши вище зазначене, дійдемо до висновку, що змін до КУзПБ за період повномасштабного вторгнення не було, проте деякі проекти законів вартують ретельного доопрацювання та запевнення чи дійсно вони необхідні. Успішний бізнес - рушійна сила в кризовому етапі економіки, тому на державу покладається відповідальність у створенні всебічних умов для функціонування інституту банкрутства, не як механізму переходу всього майна боржника кредитору, а як інструмент, завдяки якому будуть спроби відновлення платоспроможності боржника, що буде перевагою для всіх сторін.

Список використаних джерел

1. Кодекс України з процедур банкрутства –
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>

2. Картка законопроекту «Про внесення змін до Кодексу України з процедур банкрутства щодо недопущення зловживань у сфері банкрутства на період воєнного стану» №8231 від 28.11.2022 - <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/40884>

3. Картка законопроекту «Про внесення змін до Кодексу України з процедур банкрутства щодо застосування процедур банкрутства у період дії воєнного стану» № 7442 від 07.06.2022 - <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/39710>

4. О. Банасько Судова практика банкрутства фізичних осіб - https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/2023_prezent/Prezent_Sud_prakt_bankut_fo.pdf

5. О. Васьковський Банкрутство під час війни: практика Верховного Суду. https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/2023_prezent/Prezent_Bankr_war_prakt_VS.pdf

6. Банкрутство фізичних та юридичних осіб в умовах війни - <https://dominanta-law.com/bankrutstvo-v-umovakh-viyny>

7. Практика банкрутства: що змінилося після 24 лютого - <https://yur-gazeta.com/publications/practice/bankrutstvo-i-restrukturizaciya/praktika-bankrutstva-shcho-zminilosya-pislya-24-lyutogo.html>

Кравець Н. І.,
старший викладач кафедри приватного права,
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана

МІСЦЕ ВІДКРИТТЯ СПАДЩИНИ: ЗМІНИ В ЗАКОНОДАВСТВІ

Актуальність питання прийняття та оформлення спадщини, реалізації спадкових прав тощо в умовах сьогодення, а саме з введенням у країні воєнного